

20
ROČNÍK 13

19. března 2004

V ČÍSLE:

Nejen o reformě financování ubytování hovořili studenti s rektorkou • Ing. arch. J. Klenovský v Olomouci • Představujeme: noví profesori a profesorky UP • O čem se mluví: ad „Paveragate“ • Diskuse, názory, ohlasy • Četba na pokračování

AS FF UP, iniciativa Počítejte s námi, studenti a VOS pozvali 17. 3. akademickou obec a veřejnost na mítink seznamující s cíli, programem a organizací protestních akcí Týdne neklidu. V průběhu setkání v aule FF UP vystoupili vedle olomouckých organizátorů také zástupci studentů Ostravské univerzity a Univerzity Karlovy.

(Více informací v příštím čísle.)

-red-, foto -tj- ►

Proč jsme neklidní?

Prohlášení Týdne neklidu

České vysoké školy získaly od roku 1999 veřejno-právní statut, ale způsobem řízení a financování (které je trvale nedostatečné) zůstávají státními.

Česká republika má nízký podíl vysokoškolsky vzdělané populace, ale neexistuje víceletý plán, který by byl politicky a finančně garantován a jehož splnění by vyhovovalo zpoždění za vyspělými zeměmi. Nejčennějším, co vysoké školy mají, je intelektuální kapacita. Současné ekonomické zajištění veřejných vysokých škol však způsobuje odliv nejlepších mladých odborníků, kteří by na školách vytvořili konkurenční prostředí pro starší pedagogy. Naopak, podporuje jejich odchod do zahraničí nebo na lukrativnější pracoviště v České republice. Přestože české vysoké školy udělaly i ve velmi obtížných podmínkách v posledních čtrnácti letech mnoho pro rozšíření a zkvalitnění studijních možností, nebyla dosud jejich snaha politickými elitami oceněna a podpořena.

Týden neklidu je největší protestní akcí vysokoškoláků a pedagogů od roku 1989, která má veřejnost upozornit na neudržitelnost současné situace. Týden neklidu podporuje reformu, kterou navrhla Česká konference rektorů a Rada vysokých škol společně s Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Tato reforma je jediným neprovizorním řešením současného stavu trvalého podfinancování veřejných VŠ a zároveň naplněním vládního slibu o prioritním postavení vysokého školství v její agendě.

Neklid bude trvat tak dlouho, dokud vláda a všechny politické strany zastoupené v Parlamentu České republiky nebudou garantovat celonárodní program vysokoškolského vzdělávání, který bude zakotven už ve státním rozpočtu pro rok 2005. Je nezbytné, aby politická reprezentace přikročila k činům a neuspávala akademickou obec pouze planými sliby.

Týden neklidu se uskuteční v řadě univerzitních měst České republiky, například v Olomouci, Praze, Ostravě, Ústí nad Labem, Brně či Zlíně. Zvolená forma průběhu v podobě diskusních seminářů, happeningů, koncertů, divadelních představení, filmových projekcí apod. má napomoci k zapojení celé akademické obce a široké veřejnosti do debaty o stavu vysokého školství v ČR. Informovanost o katastrofální situaci na vysokých školách je totiž celospolečensky velmi nízká.

Výzva k uspořádání Týdne neklidu byla přijata v Olomouci 16. prosince 2003. Týden neklidu navazuje na happening Pohřeb českých vysokých škol, který se konal v Olomouci 2. prosince 2003, a na protestní pochod k Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky organizovaný Vysokoškolským odborovým svazem v Praze dne 3. prosince 2003. Je rovněž vyvrcholením snah o změnu financování vysokých škol, jimiž byly happening Poprava vysokých škol (2001) a iniciativa Počítejte s námi! (2003).

Tradiční trpělivost a slušnost akademické obce je vyčerpána: žádáme změnu!

Týden neklidu podporují:

Prof. I. Wilhelm, CSc. (rektor UK a předseda ČKR), prof. J. Mačáková, CSc. (rektorka UP), Vysokoškolský odborový svaz, Rada vysokých škol, Studentská komora RVŠ, Akademický senát UP, Akademický senát 1. lékařské fakulty UK, Akademický senát 3. lékařské fakulty UK, Akademický senát Cyrilometodějské teologické fakulty UP, Akademický senát Evangelické teologické fakulty UK, Akademický senát Fakulty humanitních studií UK, Akademický senát Filozofické fakulty UP, Akademický senát Filozofické fakulty UP, Akademický senát Katolické teologické fakulty UK, Akademický senát Ostravské univerzity, Akademický senát Pedagogické fakulty UK a další.

neklid
Týden neklidu
29. 3. – 2. 4. 2004

V Olomouci byly zahájeny Dny francouzské kultury

■ Za účasti J.-L. Goestera, rady pro kulturu a spolupráci Francouzského velvyslanectví, olomouckého primátora Ing. M. Tesaříka a prof. J. Mačákové, CSc., rektorky UP, byly 15. 3. v olomoucké Galerii Patro slavnostně zahájeny tradiční Dny francouzské kultury – Rendez-vous à Olomouc 2004.

Součástí zahájení „francouzských dnů“ byla vernisáž výstavy francouzského fotografa M. Riviere a Malé tajnosti pařížské, která proběhla za účasti autora rovněž v Galerii Patro, kde bude otevřena do 3. 4.

Podrobné informace o kompletním programu Dnů francouzské kultury viz příloha ŽUP č. 18 a <http://www.upol.cz/UP/On-line-zurnal/>.

-red-, foto -tj-

Žádost o zrušení omezení akreditace PF UP odeslána

■ Rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., podala prostřednictvím doc. V. Vinše, CSc., tajemníka Akreditační komise ČR, a doc. P. Koláře, CSc., náměstka ministryně školství, žádost Akreditační komisi ČR a MŠMT ČR o zrušení zákazu přijímat uchazeče o studium na Právnickou fakultu UP. Žádost se opírá o „Podkladový materiál pro žádost o zrušení opatření přijatého dne 14. 3. 2003 ve věci omezení akreditace PF UP v Olomouci spočívající v zákazu přijímat uchazeče o studium“.

Tento materiál vyjadřuje reálné kroky Právnické fakulty ke zlepšení celkové situace. Byl posouzen pracovní skupinou Vědecké rady UP a doporučen rektorkou UP jako odpovídající kladeným požadavkům.

Univerzita Palackého nyní očekává vyjádření Akreditační komise a MŠMT ČR.

-th-

TÝDEN NEKLIDU

Za změnu financování veřejných vysokých škol

29. 3. – 2. 4. 2004

www.tydenneklidu.cz, info@tydenneklidu.cz

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Fakulta tělesné kultury UP v Olomouci pořádá
ve dnech **29.–31. 3. 2004**

Mezinárodní studentskou vědeckou konferenci v oboru kinantropologie.

Účastníci: studenti magisterského a doktorského
studijního programu s příspěvkem se zaměřením na
kinantropologické obory.

Místo konání: Fakulta tělesné kultury UP, tř. Míru 115,
Olomouc.

Odborné sekce: *Biomedicínská kinantropologie;*
Kulturně-sociální a filozofická kinantropologie;
Pedagogická a psychologická kinantropologie;
Zážitková pedagogika a rekreologie;
Aplikované pohybové aktivity.

Podrobnější informace: tel. 585 636 104, e-mail:
vetesnik@ftknw.upol.cz, <http://www.ftknw.upol.cz/aktuality/aktuality.html>.

-red-

Katedra filosofie a patrologie CMTF UP
si Vás dovoluje pozvat na přednášky

Úvod do učení o analogii u Tomáše Akvinského (An Introduction into Aquinas's Doctrine of Analogy)

v pondělí **29. 3. 2004**, v 8.30 hod.
v uč. U2/5 ve II. posch. budovy CMTF,

a

Novoplatónské kořeny učení o analogii u Tomáše Akvinského (Neoplatonic Sources of Aquinas's Doctrine of Analogy)

ve středu **31. 3. 2004** v 16 hod.
v uč. UO/1 v přízemí budovy CMTF.

Přednášející: Antonio Donato,
(Oxford).

Obě přednášky budou tlumočeny do češtiny.

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci ve snaze
povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrčím
dialog s posuzovateli jejich práce vyhlásuje

10. ročník veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého.

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie
5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text
do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech
kopiích, z nichž každá bude označena jménem,
fakultou, ročníkem, studovaným oborem a domácí
adresou. (Stranou se miní strojepis [počítačový text]
o 30 řádcích a 65 úhzech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je **31. březen
2004**.

Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena –
2 000 Kč, 2. cena – 1 500 Kč, 3. cena – 1 000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se neroz-
dělují ani nezdvojují. Soutěžní práce budou hodnoceny
odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny v květnu 2004
a zveřejněny v Žurnále UP. Autoři vítězných prací se
zúčastní hodnotícího semináře.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: sekretariát
rektorky Univerzity Palackého, Křížkovského 8,
771 47 Olomouc; obálku označte heslem „Literární
soutěž“.

-rup-

Upozornění: změna termínu uzávěrky

Redakce Žurnálu UP upozorňuje, že vzhledem
k rostoucím časovým a technickým nárokům na
výrobu týdeníku UP byl posunut termín uzávěrky na
pondělí každého týdne.

Děkujeme za pochopení.

-red-

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

Celostátní seminář na Katedře primární pedagogiky

■ Každým rokem pořádá Katedra primární pedago-
giky PdF UP semináře celostátního významu, které
jsou zaměřené na specifické otázky pregraduální
přípravy učitelů primárního vzdělávání. Letos byl
seminář, který se uskutečnil 10. 2. 2004 v prostorách
Pedagogické fakulty UP, zaměřen na problematiku
přípravy učitelů primárního vzdělávání pro výuku
cizích jazyků. Semináře se zúčastnili vysokoškolští
pedagogové z pedagogických fakult Masarykovy uni-
verzity v Brně, Univerzity Hradec Králové, Ostravské
univerzity, Univerzity Karlovy v Praze a Univerzity
Palackého v Olomouci, kteří se pregraduální přípravou
zabývají.

Celostátní seminář zahájila vedoucí Katedry pri-
mární pedagogiky PdF UP doc. A. Nelešová, CSc.,
která přivítala účastníky a přednesla úvodní slova
k problematice výuky cizího jazyka v pregraduální
přípravě učitelů primárního vzdělávání. Jak uvedla, je
potěšitelné, že na jednotlivých vysokoškolských pra-
covních existují garanti pro cizojazyčné vzdělávání
učitelů primární školy na různých úrovních. Podtrhla
též nutnost koordinace a vzájemné spolupráce zástu-
pců z jednotlivých kateder či jiných pracovišť při
tvorbě optimálního studijního programu a nutnost
diskuse na celostátní úrovni.

Jednání semináře moderovala doc. D. Holoušová,
CSc., jež po představení účastníků semináře zahájila
první část společného jednání, které bylo zaměřeno
na informace zástupců jednotlivých pracovišť o aktuál-
ním stavu pregraduální a postgraduální přípravy učite-
lů pro vzdělávání v cizích jazycích v primární škole.

O modelech, zkušenostech, problémech i per-
spektivách cizojazyčné přípravy diskutovali všichni
přítomní a hlavní okruhy diskuse tvořila následující
problematika:

- prostupnost cizojazyčného vzdělávání v pregradu-
ální přípravě učitelů celým obsahem studia (tj. již
od prvního semestru studia) včetně systému
pedagogických praxí;
- zaměření cizojazyčného vzdělávání učitelů v pre-
graduální přípravě na současné potřeby pedago-
gické praxe v primární škole (studijní koncepce by
měly odpovídat potřebám i požadavkům primární
školy, důraz by měl být kladen na didaktickou
stránku cizojazyčného vzdělávání, pregraduální
přípravu učitelů neztotožňovat se studiem cizího
jazyka pro vyšší stupně škol);

- konkretizace kreditového ohodnocení v rámci stu-
dia cizích jazyků v pětileté pregraduální přípravě
učitelů;
- úroveň vstupních znalostí studentů pro pokračová-
ní ve studiu na vysoké škole;
- systém dalšího vzdělávání v cizích jazycích pro
absolventy učitelského studia (doplňkové a rozši-
řující studium).

Ve druhé části společného jednání se diskutovalo
o problematice přijímacího řízení a dalších aktuálních
otázkách pregraduální přípravy učitelů primárního
vzdělávání.

V závěru jednání byly shrnuty hlavní body rokování
a účastníci byli vyzváni k vzájemné výměně materiálů
a kontaktů. Bylo konstatováno, že v následujícím
období je potřebné se nadále pracovně scházet
a o problematice cizojazyčného vzdělávání v pre-
graduální přípravě učitelů diskutovat.

-kpp-

V Olomouci se sešli mladí psychologové

■ Česká asociace studentů psychologie (ČASP)
a Katedra psychologie FF UP pořádaly v prostorách
Vlastivědného muzea v Olomouci ve dnech 5.–6. 3.
celostátní studentskou konferenci na téma *Uplatnění
psychologa v praxi*. Jedním z cílů konference bylo
informovat studenty o možnostech jejich profesního
zaměření, v posterové sekci mohli zájemci nalézt
rovněž informace o možnostech praxe a dobrovolnic-
tví či o oborové asociaci ČASP.

Součástí konference byla také Valná hromada
ČASP, která volila svého nového prezidenta pro další
období.

-red-, ilustrační foto -tj-

Veletrh „BeSt 2004“ ve Vídni

■ Ve dnech 4.–7. 3. 2004 se konal studentský
veletrh *BeSt 2004* ve Vídni. Univerzita Palackého zde
měla, jako již každoročně, stánek, který sdílela spolu
s Masarykovou univerzitou v Brně. Z českých vysok-
kých škol zde byla i Ostravská univerzita, která se
zúčastnila po delší přestávce. Nabídka studijních
programů v rámci celého veletrhu byla velmi pestrá,
počínaje univerzitami a konče vyššími odbornými
školami, převažovaly nabídky z rakouských škol.
I když nelze opomenout, že v letošním roce zde byla
řada škol ze vzdálenějších zemí, např. z Austrálie
a z Nového Zélandu, státy, zaměřující se na Evropská
studia, ovšem tuto nabídku převyšovaly. Kancelář pro
zahraniční styky RUP, která zajišťuje účast na veletrhu,

měla možnost nabídnout informační materiály v ang-
lickém jazyce, které jí byly poskytnuty z jednotlivých
fakult UP. Tato prezentace UP v zahraničí je jednou
z dobrých příležitostí, jak umožnit kontakt případným
zájemcům o studium na UP.

Veletrh *BeSt* je příležitostí zejména pro studenty
nebo absolventy středních škol, kteří se zde seznamu-
jí s možnostmi studia na vyšších odborných školách
a univerzitách. Středoškolská tvořila také největší pro-
cento návštěvníků. Mezi návštěvníky byli dále studenti
vysokých škol, kteří hledají možnosti, jak zvýšit svoji
kvalifikaci ve studovaném oboru, a také rodiče stu-
dentů apod.

-kzs-

O strachu a vrcholovém sportu

■ Ve středu 10. 3. vystoupil na půdě
Fakulty tělesné kultury Marian Jelínek,
osobní trenér Jaromíra Jágra. Na progra-
mu byla beseda o psychologických
aspektech ve vrcholovém sportu, tedy
o otázce vlivu psychiky na sportovní
výkon. Tento vliv je, jak uvedl Jelínek,
obrovský. *Mým hlavním úkolem je bojo-
vat proti strachu, nechat se slyšet. Strach
je totiž v našem životě tou nejdestruktiv-
nější činností. V kolektivu je to pak
závist.*

První část pořadu proběhla formou přednášky.
Jelínek získané teoretické poznatky umně aplikoval do
své praxe hokejového trenéra a množství příkladů si

dovolił demonstrovat na samotném
J. Jágrovi. V souvislosti s ním se krátce
rozhovořil o vlivu soukromého života na
činnost profesionálního sportovce.

V druhé polovině se ujal slova prof.
H. Váňková, CSc., děkanka FTK, která
byla pasována do role moderátorky. Roz-
vinul se příjemný dialog, do nějž svými
dotazy zasahovali i studenti. M. Jelínek
se snažil obohatit posluchače o to nejdů-
ležitější ze své praktické činnosti. *A mys-
lete na to, že na porážky musíte rychle
zapomínat, na druhou stranu vítězství si užijte. Tak si
můžete své sportovní sebevědomí posílit.*

Text a foto R. Horáková, studentka FTK, FF UP

Nejen o reformě financování ubytování hovořili studenti s rektorkou

■ Ve více méně pravidelných intervalech se rektorka UP prof. J. Mačáková setkává se studenty Univerzity Palackého. Tuto možnost komunikace však studenti UP využívají jen poskovnou. Potřebu touto formou komunikovat, na cokoli se dotázat, má vždy jen hrstka studentů. Nejinak tomu bylo i 10. 3. Ve velké zasedací místnosti Rektorátu UP, kde se setkání uskutečnilo, tentokrát přišlo diskutovat např. o důležitém tématu – reformě přidělování prostředků na ubytování – jen několik studentů.

Změna, kterou připravuje SK RVŠ společně s MŠMT ČR, reaguje mj. na nedostatek ubytovacích kapacit na kolejích. Dotaci na ubytování dostávají vysoké školy podle počtu lůžek na kolejích, stát doposud dotuje každé obsazené lůžko na koleji částkou zhruba 900 Kč měsíčně. Studenti, kteří se z kapacitních důvodů na koleje nedostanou a musejí tedy dojíždět nebo hledat ubytování v soukromí, jsou znevýhodněni. Vysoká škola jim nezajišťuje ubytování, nedostává se jim ani státní podpory. Připravovaná reforma by měla být v tomto smyslu spravedlivější – příslušnou dotaci by měli formou stipendia na ubytování obdržet přímo studenti. Ovšem opět za daných kritérií, s nimiž i přesto, že do „hry“ tak vstoupí větší množství studentů než doposud, mnozí posluchači nesouhlasí. Místopředseda Kolejní rady M. Hodulík zmínil v průběhu schůzky nedostatečnou popularizaci připravované reformy a zdůraznil negativní dopady, které s největší pravděpodobností bude mít. Opačná stanoviska prezentoval studentský člen AS UP a zástupce UP ve SK RVŠ M. Kohajda, jenž se naopak zmínil o současném systému jako nevyhovujícím, limitujícím rozvoj vysoké školy. Souhlasil však s tím, že téměř připravená reforma, k jejímuž spuštění převládá všeobecná tendence, přinese finanční nevýhodu pro ty studenty, kteří v současné době již na kolejích bydlí. V závěru diskuse na zmíněné téma se studenti s rektorkou UP shodli na tom, že by bylo vhodné uspořádat – ještě před nastartováním této změny – diskusní fórum. (O reformě v ubytování budeme podrobněji informovat v příštím čísle.)

Rektorka UP se studenty hovořila také na téma hodnocení kvality studenty. Ve svém sdělení vyjádřila podporu k zavedení některé z nabízejících se

variant evaluace. Společně s doc. R. Horákem, CSc., prorektorem pro záležitosti organizace a informačních systémů UP, se potom zmiňovali o variantě, kterou užívá Západočeská univerzita v Plzni. Studenti se zavedením evaluace souhlasili, zmínili však, že její organizace by měla být vedena prostřednictvím studentských spolků. Pro posílení důvěry by ji měli organizovat sami studenti, ne vedení. V této souvislosti by za zvážení stála varianta, kterou v pilotní verzi zkouší Česká asociace studentů psychologie (www.casp.upol.cz).

V průběhu setkání se krátce hovořilo také o vnitřní internetové diskusi UP. Jak rektorka UP sdělila, tato stránka funguje zhruba dva roky, byla aktivována ku pomoci vnitřní komunikace na UP. Z výsledku této snahy jsem rozpačitá, řekla však před studenty, kteří se i přes nedostatky této formy komunikace vyjádřili pro její zachování.

-map-

Hesse für junge Leute

▲ V divadelním sále Uměleckého centra UP se 9. 3. uskutečnilo scénické čtení vybraných textů Hermanna Hesseho (česko-německá verze), které uspořádaly Vědecká knihovna Olomouc ve spolupráci s Goethe-Institutem Praha, nakladatelstvími Suhrkamp a Argo.

-red-, foto -tj-

Ing. arch. Jaroslav Klenovský v Olomouci

■ Známy badatel v oblasti židovské architektury Ing. arch. J. Klenovský z Brna přednášel 25. 2. v 17.30 hod. ve velké posluchárně Cyrilometodějské teologické fakulty UP o židovské architektuře na Moravě a ve Slezsku. Několik desítek posluchačů z řad olomoucké židovské obce, studentů univerzity i dalších zájemců vyslechlo výborně připravenou a poutavě prezentovanou přednášku. Vlastní vystoupení arch. Klenovského předcházela krátká film, na jehož přípravě se také významně podílel. Radou diapozitivů přednášku nejen zatriaktivnil, ale dodal jí nezbytnou dokumentární hodnotu.

Přednášku zorganizovala fakultní skupina olomoucké pobočky Společnosti křesťanů a Židů.

Na 19. 3. byla připravena další akce – tentokrát přednášel o své záslužné dokumentační činnosti

Jaroslav Achab Haidler, který se věnuje problematice židovských hřbitovů a sepulkrálních památek.

Oba autoři jsou dostatečně známí svou odbornou i populární publikační činností.

Olomoucká veřejnost má tak zásluhou členů Společnosti křesťanů a Židů příležitost seznámat se blíže s náboženstvím, kulturou a zvyky židovské komunity, jejíž kořeny sahají v Olomouci nejméně do 10. až 11. století. Její další pohnuté osudy odrážejí obecné postoje majoritní evropské společnosti ve starší i nedávné minulosti. V Olomouci je to od vyhánění Židů v polovině 15. století v důsledku protizidovských nálad rozdmýhávaných vystoupeními italského kazatele Giovanni da Capistrano, známého jako sv. Jan Kapistrán (1386–1456), až po tragedii holocaustu.

-dpm-

Božský kraj

◀ Pod tímto názvem vystavuje v Uměleckém centru UP (3. p.) své práce studentka výtvarného oboru Katedry výtvarné výchovy PaF UP L. Ernstová. Výstava představuje kresby z května 2002 (*Kladky u Prostějova*), ve kterých autorka uplatňuje své zkušenosti z krajiny – smyslné vnímání krajiny jako těla, obraz těla jako krajiny. Linie zde někdy nejsou využity pouze k formování figury, ale tvoří svou vlastní strukturu, a východiskem je tu právě ono „poznání“ Božské přírody: „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ (Bible, Genesis, 1, 27)

Výstava, jejíž vernisáž proběhla 9. 3., potrvá do 30. 4. 2004.

-jk-, foto -tj-

Ozvěny Dnů evropského filmu v konviktu

Ve dnech 24. a 25. 3. se v Olomouci uskuteční druhý ročník *Ozvěn Dnů evropského filmu*. Na přehlídce současného evropského filmu, která proběhne ve filmovém sále Uměleckého centra UP (konviktu), bude mít letos olomoucká veřejnost možnost zhlédnout sedm filmů. Z dílny rakouského režiséra M. Hanekeho to bude pro české publikum zajímavá adaptace Kafkova románu *Zámek* a velmi kontroverzní *Funny Games*. Dále program doplní řadou cen ověřené španělské snímky *Pondělky na slunci* a *Paříž – Timbuktu*, portugalskou kinematografií zastoupí film *Prales*, britské ostrovy bude reprezentovat brilantní snímek *Matka* posunující hranice tabu ve filmu spolu s nezávislým snímkem *Šestnáct let s alkoholem*. Přehlídka se koná za podpory Univerzity Palackého, Statutárního města Olomouc a Delegace Evropské komise v ČR.

Slavnostní zahájení přehlídky proběhne za přítomnosti organizátorů, představitelů olomouckého regionu i UP proběhne ve **středu 24. 3. v 17 hod. ve filmovém sále Uměleckého centra UP.**

(Více na www.sweb.cz/ucup.)

-jk-

Katedra biblických věd CMTF UP zve k hostovské přednášce na téma

Struktura, vznik a teologie knihy Soudců ve vztahu k prorockým spisům.

V úterý 23. března 2004 v 15 hodin
v učebně č. 1 v přízemí CMTF
bude jako host přednášet

prof. Dr. Georg Hentschel,
(Erfurtská univerzita, SRN).

Přednáška bude pronesena česky,
následující diskuse bude tlumočena.

Spoločnosť pre trvalú udržateľný život
v Slovenskej republike vyhlásila 1. 3. 2004
jž tretí ročník súťaže o nejlepší esej na téma
Udržateľný spôsob života.

Soutěže uspořádáné při příležitosti nedožitých 60. narozenin bývalého ministra životního prostředí a zakladatele Společnosti pro trvale udržitelný život J. Vavrouška, se může zúčastnit kterýkoli posluchač vysokoškolského studia české či slovenské univerzity.

Rozsah eseje 5–7 stran, jazyk slovenský, český, anglicky.

Výsledky soutěže budou vyhlášeny 5. 6. 2004 (Mezinárodní den životního prostředí).

Práce zasílejte **do 10. 5. 2004** na adresu: STUŽ/SR, Staroturský chodník 1, 811 01 Bratislava, na vědomí: REC Slovensko, Vysoká 18, 811 06 Bratislava, stuz@nextra.sk; rec@changenet.sk.

Podrobnější podmínky soutěže včetně komentáře na www.stuz.sk a www.rec.sk.

-red-

Z programu příštího zasedání AS UP

Akademický senát UP se sejde **22. 3.** k projednání:

- návrhu dělení neúčelových neinvestičních dotací MŠMT ČR v rámci UP pro rok 2004 (druhé čtení);
 - poplatků spojených se studiem na UP pro akademický rok 2004/2005;
 - návrhu na založení obecně prospěšné společnosti Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje aj.
- Zasedání se uskuteční ve velké zasedací síni Rektorátu UP (od 13 hod.).

-red-

Noví profesori a profesorky UP

Mezi 85 novými profesorkami a profesory vysokých škol, kteří byli jmenováni prezidentem ČR na počátku listopadu 2003 (s účinností od 10. 11. 2003), bylo také šest nových profesorů a profesorek UP, a to **prof. PhDr. Marie Sobotková, CSc.** (vedoucí sekce polonistiky Katedry slavistiky FF UP), pro obor dějiny české literatury; **prof. PhDr. Ladislav Daniel, Ph.D.** (vedoucí Katedry teorie a dějin výtvarných umění FF UP), pro obor dějiny výtvarných umění; **prof. RNDr. Karel Lemr, Ph.D.** (Katedra analytické chemie PŘF UP), pro obor analytická chemie; **prof. PhDr. Jiří Musil, CSc.** (Katedra křesťanské výchovy CMTF UP), pro obor klinická psychologie; **prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.** (Katedra analytické chemie PŘF UP), pro obor analytická chemie; na návrh Vědecké rady Masarykovy univerzity v Brně převzal profesorský dekret **prof. MUDr. Martin Petřek, CSc.** (zástupce přednosty Ústavu imunologie LF UP), pro obor lékařská imunologie. V tomto čísle mají cyklus jejich stručných profilů uzavíráme:

Prof. MUDr. Martin Petřek, CSc. (1963)

Lékařská fakulta UP, Ústav imunologie.

Obor: lékařská imunologie. Vědecká a výzkumná specializace: imunologie a imunogenetika (specializace: cytokiny – mediátory zánětu; využití imunogenetických markerů v klinické medicíně).

Prof. M. Petřek je autorem/spoluautorem 60 vědeckých publikací, z toho v zahraničí 28; citovanost dle SCI: přes 100.

Aktuální významné publikace (ve spolupráci s klin. respirační med. LF a FNO a LF KU Louvain, Brusel, ve spolupráci s I. interní klinikou LF a FN):

Barbarin V., Petrek M., Kolek V., Van Snick J., Huaux F., Lison D.: *Characterization of P40 and IL-10 in the BALF of patients with pulmonary sarcoidosis*. Journal of Interferon and Cytokine Research 23: 449–456, 2003 (ve

spolupráci s LF KU Louvain, Brusel a s klinickou respirační medicínou LF a FNO).

Hutyrova B., Lukac J., Bosak V., Buc M., du Bois RM, Petrek M.: *Interleukin 1-alpha Single Nucleotide Polymorphism Associated with Systemic Sclerosis*. Journal of Rheumatology 31: 81–84, 2004 (ve spolupráci s NÚRCH Piešťany, LF UK Bratislava a Imperial College, Londýn).

Petrkova J., Sztokowska J., Hermanova Z., Lukl J., Petrek M.: *Monocyte chemoattractant protein-1 in patients with peripheral arterial disease*. Mediators of Inflammation 13: 39–44, 2004 (ve spolupráci s I. Interní klinikou LF a FNO).

Poslední kongresovou přednášku na téma *CC chemokine ligand (CCL) 19 and CC chemokine receptor (CCR) 7 expression in pul-*

monary sarcoidosis přednesl prof. M. Petřek v rámci 15. evropského imunologického kongresu (Rhodos, červen 2003).

Prof. M. Petřek vede pět postgraduálních studentů v oboru lékařská imunologie a jednoho postgraduálního studenta v oboru biologie. Na LF UP se podílí na výuce oboru „Lékařská imunologie“, přednáší také „Molekulární imunogenetiku v lékařství“. Vyučuje také na Institutu postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví (např. koordinátor kurzu Molekulární biologie v imunologii). Prof. Petřek je odborným garantem laboratorů pro tkáňovou typizaci (HLA) Fakultní nemocnice Olomouc, která patří mezi tři české laboratoré akreditované Evropskou federací pro imunogenetiku (EFI). Prof. Petřek je členem pracovní skupiny EFI pro kontrolu kvality HLA typizace a vykonává recenzní činnost pro mezinárodní časopisy (např. American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine; Biotechnology and Applied Biochemistry; Sarcoidosis, Vasculitis and Diffuse Lung Disease).

-red-, foto archiv prof. Petřka

O mých studentech

Když mne redakce ŽUP požádala o příspěvek na téma, proč jsem se stal vysokoškolským profesorem, znejistěl jsem. Uvažoval jsem: „Koho bude zajímat, co jsem dělal více než patnáct let mého působení na LF UP?“ Když jsem chtěl své vyprávění zpřesnit výčtem zahraničních pracovišť, na kterých jsem působil, zjistil jsem, že se musím omezit na lékařskou fakultu v severoanglickém Newcastle upon Tyne (jeden měsíc v r. 1991) a Národní ústav srdečních a plicních nemocí v Londýně (třikrát tři měsíce v letech 1993–1996). Nakonec mne ale napadlo, že nemusím zatěžovat čtenáře žurnálu popisem své profesní kariéry, ale mohu se pokusit napsat o svých studentech – **doktorandech**. Konec konců bez nich by má profesura postrádala smysl... a navíc – tyto informace snad budou zajímavější. Někteří z mých studentů museli totiž před zahájením svého doktorandského studia v Olomouci učinit mnohem těžší rozhodnutí než já v roce 1987, kdy jsem nastoupil jako výzkumný pracovník na svou alma mater v mém rodném městě.

František Mrázek (MUDr.) je u nás nejdele – studium oboru „buněčná a molekulární biologie“ zahájil v r. 1998, přerušil kvůli roční vojně. Je zároveň mým spolupracovníkem v laboratoři pro tkáňové typizace. Kolegyně laborantky o něm říkají, že toho moc nenamluví; já vím, že o to víc pracuje. Na svém kontě má čtyři publikace v impaktovaných časopisech (např. Immunology Letters 2002; 84: 17–22) a právě mu vychází přehled v postgraduálním časopise „Alergie“. Shrnuje v něm současné poznatky o variabilitě genů, které kódují imunitní mediátory a popisuje jejich praktický význam pro transplantace orgánů a kostní dřeně. Franta kdysi pracoval jako pomocná vědecká síla, a snad i proto sám pomáhal při vedení diplomových prací Veroniky Sekerové a Daniely Šubrtové, absolventek farmaceutické fakulty UK v Hradci Králové. Ty už své práce, ve kterých se zabývaly vlivem léčiv na tvorbu prozánětlivých působků v plicních buňkách, obhájily a publikovaly (Mediators of Inflammation 2003; 12: 215–20). Nyní působí v lékárnách v Olomouci, resp. v Hranicích na Moravě.

Zuzana Čermáková (MUDr.) je ve svém „normálním“ profesním životě primárkou Krevního centra Fakultní nemocnice v Ostravě. Snad mi promine, když teď přiznám své počáteční obavy, jak se

vypořádá s nutností samostatně pracovat v naší laboratoři, když z titulu své funkce v Ostravě řídí více než 50 lidí. Mé obavy však nebyly na místě – Zuzana s pomocí mých kolegů rychle našla způsob, jak obě náročné činnosti sladit, čas rychle plynul a v současnosti se už přibližuje k obhajobě. V souladu se svou specializací Zuzana u nás pracuje na imunogenetické problematice; své výsledky publikovala např. v Clinical and Experimental Rheumatology (2002; 20: 701–703).

Agáta Gibejová (Mgr.) byla první mezinárodním „prvkem“ v naší laboratoři. Absolvovala sice PŘF UP, ale gymnázium navštěvovala ve východoslovenském Švidníku. Vrcholem jejího vědeckého snažení se stala práce v American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine (2003; 167: 1695–1703). Jako první popsala úlohu molekuly CCL19 na putování leukocytů do zanícené plicní tkáně u onemocnění sarkoidózu. Agáta od ledna 2003 pracuje jako referent klinického výzkumu ve společnosti IVAX Opava; své studium dokončila kombinovanou formou, odevzdala dizertaci a chystá se k brzké obhajobě.

Beáta Hutyrová (MUDr.) přišla podobně jako Agáta ze Slovenska, kde po promoci na pražské Univerzitě Karlově pracovala na plicním oddělení nemocnice v Nových Zámcích. Během svého studia získala stipendium Evropské respirační společnosti a v r. 2001 strávila tři měsíce v Národním ústavu srdečních a plicních nemocí v Londýně. Od r. 2002 Beáta pracuje na klinice respirační medicíny a tbc olomoucké FN a dokončuje kombinovanou formu doktorského studia. Její práce na téma imunogenetických faktorů plicní fibrózy (Am. J. Respir. Crit. Care Med. 2002; 165: 148–51) je zatím nejcitovanější z publikací mých doktorandů (SCI: 10× bez citací spoluautorů).

Andrii Tsyruhnyk studuje v Olomouci druhým rokem. Věnuje se novým chemotaktickým cytokinům u sarkoidózy, a pokračuje tak ve výzkumu, který jsme započali s Agátou. Andrii je momentálně na studijním pobytu v laboratoři mého spolupracovníka prof. Poppera ve Štýrském Hradci, kde se učí moderním metodám studia genové exprese pomocí mikročipů. Andrii při své práci financované zčásti z vnitřního grantu LF UP získal výsledky, které již prezentoval na sjezdu ve Francii a po doplnění novými daty je chystá

k publikaci. Nejen já, ale i mí spolupracovníci jsme přesvědčeni, že tento absolvent biologie a chemie na Univerzitě I. Franka v ukrajinském Lvově se ve světě určitě neztratí!

Manana Kvezereli k nám na podzim r. 2003 přišla z Gruzie – loni absolvovala lékařskou fakultu v Tbilisi. Udělala na nás dojem výbornou angličtinou a pečlivou prací v laboratoři. Chodí do kurzů češtiny a pro ni nezvykle dlouhou českou zimu překonává studiem – za téma přehledného článku do univerzitního sborníku si sama vybrala „genomickou medicínu“. Přesto, že Manana je u nás teprve krátce, může se „pochlubit“ výsledky, které byly přijaty k prezentaci na konferenci celoevropské úrovně.

Aby byl můj výčet úplný, nesmím zapomenout na **Arsena Arakelyana**. Když k nám loni na jaře tento arménský doktorand poprvé přijel na tříměsíční stáž sponzorovanou z fondů Evropské unie, nebyla na místě asociace s kdysi slavnými vtipy o „Rádiu Jerevan“. Arsen se sice řadě laboratorních postupů u nás opravdu musel naučit – viděl je v praxi poprvé. Zároveň však přispěl daty, která ve spojení s výsledky diplomantky Silvie Bajgarové (nyní již magistry farmacie) budeme prezentovat na 100. kongresu Americké pneumologické společnosti v květnu na Floridě. Až k nám Arsen letos přijede na druhou část svého stipendijního pobytu, bude už zima dávno za námi. Budeme mít tedy dvojnásobný důvod na chvíli přerušit experimenty a vydat se na „výjezdni zasedání laboratoré“ do některé z četných letních zahrádek našeho pěkného univerzitního města...

Pozn.: Poděkování patří všem (současným i bývalým) spolupracovnícům a spolupracovníkům na Ústavu imunologie FN, kteří se na vědecké výchově výše uvedených doktorandů a diplomantů od samého počátku podílejí radami, pomocí v laboratoři nebo jen úsměvem a dobrým slovem.

Prof. M. Petřek, CSc.

Lidé jsou stvořeni kvůli sobě navzájem: buď je tedy pouč, nebo je snašej!

Marcus A. Aurelius (121–180)

Osobnost je vždycky organickým článkem lidství.

Josef Čapek (* 23. 3. 1887)

Profil Laboratoře molekulární patologie LF UP

Laboratoř molekulární patologie (LMP) vznikla v roce 1995 jako součást Centra molekulární biologie a medicíny UP v Olomouci (CMBM UP) a Ústavu patologie Lékařské fakulty UP v Olomouci. Hlavní náplní LMP je studium mechanismů vzniku nádorových onemocnění (kancerogeneze) a molekulárních aspektů diagnostiky a terapie nádorů. Její činnost je orientována především na základní a aplikovaný výzkum v oblasti obecné onkologie. Slouží také jako školicí pracoviště postgraduálních studentů. Členové LMP aktivně spolupracují s jinými vědeckými a klinickými subjekty zabývajícími se stejnou nebo příbuznou problematikou. Výsledkem spolupráce s těmito pracovišti v České republice i v zahraničí je vývoj a realizace společných výzkumných projektů (viz níže).

LMP je rozdělena do čtyř úzců spolupracujících skupin:

Laboratoř morfometrie a počítačové analýzy obrazu

Laboratoř se zabývá kvantifikací fyzikálních vlastností objektů v histologických tkáňových řezech. Hodnocení se je prováděno pomocí softwarových systémů pro obrazovou analýzu *Adaptive Contrast Control* firmy Sofo se sídlem v Brně a *LUCIA M* od firmy Laboratory Imaging, s.r.o., se sídlem v Praze. Konkrétní náplní činnosti laboratoře je stanovení obsahu DNA v tkáňových řezech, morfometrie kostí, kvantitativní stanovení expresních znaků a proliferační aktivity nádorů, atd.

Laboratoř buněčných kultur

Laboratoř buněčných kultur disponuje kolekcí lidských nádorových buněčných linií derivovaných z karcinomu prsu, prostaty, děložního čípku, plic, leiomyosarkomu (maligního nádoru z hladké svaloviny), osteosarkomu (maligního nádoru kostí) a gliálních tumorů (maligních nádorů mozku). Na uvedených buněčných liniích jsou prováděny různé experimenty. Část experimentů se zabývá testováním xenobiotik, látek hormonální povahy a látek, které by se mohly podílet na regulaci nádorového růstu. V současné době se činnost laboratoře zaměřuje především na problematiku karcinomu prostaty, mléčné žlázy a mozkových nádorů.

Laboratoř molekulární biologie

Cílem této laboratoře je aplikace molekulárně-biologických metod do oblasti výzkumné a diagnostické činnosti. Pracovníci laboratoře se zabývají mimo jiné např. analýzou genové exprese technologií DNA čipů firmy Affymetrix (ve spolupráci s *Institute for Cancer Studies*, University Birmingham, UK). Hlavní úsilí je zaměřeno na sledování změn genové exprese v průběhu kancerogeneze a dále na pochopení souvislosti genových alterací a změn u familiárních (dědičných) karcinomů mléčné žlázy, plic a tlustého střeva. Laboratoř se také zaměřuje na molekulární diagnostiku solidních nádorů a hemoblastomů/hemoblastóz (nádorových onemocnění krve).

Laboratoř imunohistochemie a *in situ* hybridizace

Pracovníci této laboratoře se kromě praktické přípravy rutinních imunohistochemických preparátů podílí na zhotovování a kontrole kvality všech imunohistochemických vyšetření pro účely výzkumu. Od roku 2002 funguje laboratoř jako referenční pro ověřování výsledků vyšetření nadměrné exprese proteinu c-erbB-2 (HER2/neu) u pacientek s karcinomem mléčné žlázy indikovaných pro léčbu preparátem Herceptin. Dále se zde provádí *in situ* detekce specifických sekvencí DNA a RNA pomocí hybridizačních technik (např. detekce DNA lidských papilomavirů, RNA viru Epstein-Barrové, atd.). Zavádí se také laboratorní postupy pro detekci a identifikaci různých typů mykobakterií (původce tuberkulózy) pomocí polymerázové řetězové reakce (PCR). V současné době laboratoř také disponuje nejrůznějšími primárními protilátkami pro detekci antigenů umožňující analýzu onkogeneze (vzniku nádoru), buněčného cyklu, apoptózy, lékové rezistence, infekčních agens atd. Dále má k dispozici různé sekundární protilátky a senzitivní značící systémy pro vizualizaci antigenů a sond pomocí fluorescence nebo enzymů. V přístrojovém parku laboratoře nechybí kromě kvalitního základního vybavení také kryostaty a moderní přístroje firmy Ventana – automat pro imunohistochemická vyšetření Nexes a automat pro imunohistochemická i hybridizační vyšetření Benchmark.

V laboratoři pracuje 15 vysokoškolských pracovníků včetně postgraduálních studentů a pět laborantek na různé úvazky. V současnosti se členové LMP podílí na řešení výzkumného záměru *Molekulární aspekty vzniku, diagnostiky a léčby nádorů* a více než 10 výzkumných úkolů různých grantových agentur, jako jsou např. Grantová agentura ČR (GACR), Interní grantová agentura Ministerstva zdravotnictví ČR (IGA MZ) a Fond rozvoje vysokých škol (FRVŠ). Jak již bylo uvedeno, LMP také spolupracuje s četnými zahraničními laboratořemi: s již zmiňovaným *Institute for Cancer Studies*, University Birmingham, UK a dále např. se *School of Health Sciences*, University of Wolverhampton, UK; s *Danish Cancer Society*, Department of Cell Cycle and Cancer, Copenhagen, DK, atd. V letech 2002 a 2003 pracovníci LMP v rámci svých dílčích úkolů publikovali více jak 20 původních sdělení a abstrakt v domácích i zahraničních impaktovaných časopisech a prezentovali přes 30 přednášek a posterů na domácích a zahraničních sjezdech.

Laboratoř je otevřena spolupráci nejen s pracovišti Lékařské fakulty, ale i s ostatními fakultami. Jako příklad uvádíme dlouholetou aktivní spolupráci s Laboratoří růstových regulátorů, pracovištěm Ústavu experimentální botaniky AV ČR a Přírodovědecké fakulty UP, vedeným prof. M. Strnadem, CSc.

Prof. Z. Kolář, MUDr. J. Ehrmann, LF UP

O ČEM SE MLUVÍ

Ad „Paveragate“

V posledních číslech časopisů *Tvar* a *Respekt* a v internetové verzi revue *Aluze* (www.aluze.cz) byly uveřejněny články označující monografii opavského bohemisty doc. L. Pavery, CSc. (působícího na Filozoficko-přírodovědecké fakultě Slezské univerzity v Opavě), *Kazatel Daniel Nitsch – kapitola z barokní homiletiky* (Brno, Istenis 2003) z velké části za plagiat nepublikované studie profesora kroměřížského arcibiskupského gymnázia Františka Němce (1911–1945) *Tematický a stylový rozbor Nitschovy Berly královské*, jejíž rukopis je ve fotokopiích uložen v pozůstalosti profesora Cyrilometodějské teologické fakulty v Olomouci Josefa Vašici (1884–1968), uchovávané ve fondech Památníku národního písemnictví v Praze. Poněvadž doc. L. Pavera, CSc., předložil uvedenou monografii v rámci svého úspěšného habilitačního řízení na Filozofické fakultě UP v Olomouci, ukončeného 21. listopadu 2003, jako habilitační práci, bylo eo ipso habilitační řízení doc. L. Pavery, CSc., zpochybněno a znevaženo, neméně jako renomované příslušné habilitační komise, Vědecké rady Filozofické fakulty UP, Univerzity Palackého v Olomouci a Slezské univerzity v Opavě. Podle § 72 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách se totiž habilitační práci rozumí „a) písemná práce, která přináší nové vědecké poznatky, nebo b) soubor uveřejněných vědeckých prací nebo inženýrských prací doplněný komentářem, nebo c) tiskem vydaná monografie, která přináší nové vědecké poznatky, nebo d) umělecké dílo nebo umělecký výkon nebo jejich soubor, kterým je například vynikající veřejná umělecká činnost“.

Šéfredaktor revue *Aluze*, Mgr. J. Hrabal z Katedry bohemistiky Filozofické fakulty UP, uvedl dne 11. března 2003 v internetové diskusi k textu doc. L. Pavery,

CSc., „*Obrana spisu mého proti zlobivým jeho utrhačům...*“ (K recenzím na knihu *Kazatel Daniel Nitsch*)“, publikovaném v internetové verzi revue *Aluze*, toto: „*Děkan olomoucké FF by měl poslat do příštího Tvaru své stanovisko. Doufám, že učiní, jak řekl. Nicméně: na rozdíl od opavského rektora teď už prý (nejsem znalec zákonů) nemůže dělat nic jiného než vydat prohlášení (což by jistě měl). Údajně byla na FF UP sestavena i jakási „etická“ komise, která má práci znovu posoudit, a příslušné fakultní orgány se tímto problémem prý zabývají. Jsem zvědav na výsledné řešení.*“

Redakce *Žurnálu UP* se proto obrátila na prof. J. Fialu, CSc. (Katedra bohemistiky FF UP), předsedu habilitační komise doc. L. Pavery, s žádostí o informace. Podle sdělení prof. J. Fialy, CSc., předložil tato habilitační komise na zasedání Vědecké rady FF UP dne 14. dubna 2004 Vědecké radě FF UP své stanovisko k habilitaci doc. L. Pavery, CSc., s návrhem na opatření ve smyslu výše citovaného § 72 zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách, § 11 odst. 5 zákona č. 121/2000 Sb. o právu autorském („Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu, dílo smí být užito jen způsobem nesnižujícím jeho hodnotu a musí být uveden autor díla, nejde-li o dílo anonymní“) a § 451 zákona č. 40/1964 Sb. – *Občanského zákoníku* („1. Kdo se na úkor jiného bezdůvodně obohatí, musí obohacení vydat. 2. Bezdůvodným obohacením je majetkový prospěch získaný plněním bez právního důvodu, plněním z neplatného právního úkonu nebo plněním z právního důvodu, který odpadá, jakož i majetkový prospěch získaný z nepoctivých zdrojů“).

-red-

Přednáška k poctě

J. L. Fischera v roce 2004

„Přednáška k poctě J. L. Fischera“ se uskutečňuje jednou ročně jako projev ocenění významu osobnosti prvního rektora obnovené olomoucké univerzity. Koná se zpravidla v listopadu. K jejím přednesení vybere k tomuto účelu rektorkou UP jmenovaná výběrová komise významnou českou či zahraniční osobnost z kterékoliv vědní oblasti.

Kterýkoliv člen akademické obce může podat svůj návrh na kandidáta přednášky. Součástí tohoto návrhu musí být stručné zdůvodnění. Návrhy budou zaslány prorektorovi pro vědeckobadatelskou činnost do **15. května 2004**.

Členem výběrové komise je prorektor pro vědeckobadatelskou činnost a zástupce každé fakulty. Výběrová komise tajným hlasováním zvolí tři kandidáty: na první místo zařadí toho, který obdržel nejvíce hlasů.

Kandidát, který byl navržen výběrovou komisí (obdržel nejvíce hlasů), je oznámen Vědecké radě UP. Ta vyjádří svůj souhlas s navrženým kandidátem hlasováním.

-VV-

Případ Číhalík a problém novinářské zodpovědnosti

Otevřený dopis panu Šulákovi z olomoucké redakce MF DNES

Níže otištěný text je původní odpověď autora na neobjektivní a neseriózní komentář redaktora olomoucké přílohy MF DNES ze dne 8.3. k případu děkana Číhalík. Redakce MF DNES komentář neuveřejnila a na pozdější emailový dotaz autora neuznala za vhodné odpovědět. Níže uvedený článek byl napsán dva dny před odstoupením děkana Lékařské fakulty, které prokázalo nesmyslnost neoprávněného napadání univerzity p. Šulákem. (J. Miller, Katedra historie FF UP, t. č. Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel).

Ačkoliv drtivá většina článků pana Šuláka ve mně vyvolává zcela bytostný nesouhlas, obvykle mi lítost nad promarněným časem i energií brání vstoupit s dotyčným v otevřenou polemiku. Jeho komentář týkající se postoje olomoucké univerzity k nešťastnému případu děkana Lékařské fakulty UP (MF DNES 8. 3.) však poukazuje na obecnější problém české žurnalistiky, a proto tentokrát nemohu nechat filipiku p. Šuláka bez povšimnutí. Pro sebe, a jistě ne zcela přesně, si definuji tento plíživě se rozmáhající nešvar jako rezignaci novinového zpravodajství na kritickou a vyváženou analýzu společenských jevů, které jsou předmětem veřejné debaty. Logickým důsledkem absence hlubší reflexe diskutované problematiky je trestuhodně zplošťující a zjednodušující obraz skutečnosti, který je předkládán veřejnosti na stránkách seriózního deníku (!). Domnívám se, že tento jev má dvě základní příčiny. Jednou z nich je špatné vzdělání, lenost a provinciální mentalita mnohých novinářů. Druhou, a nepochybně společensky nebezpečnější, je neschopnost odolat svůdné možnosti beztestné zkreslování reality na základě zkratkovitých argumentů a prvoplánově útočných závěrů.

Aniž bych chtěl spekulovat o schopnostech či odborné kvalifikaci p. Šuláka, pokusím se v krátkosti nastínit závažnost výše zmíněného problému na rozboru ubohé myšlenkové konstrukce, kterou redaktor regionálního zpravodajství nejčtenějšího deníku v zemi (!) předkládá v kauze děkana Číhalíka veřejnosti. Kdo dlouhodobě sleduje komentáře pana Šuláka ví, že jejich autorovi je vlastní přesvědčení, že veřejné

instituce nejsou samy o sobě schopny transparentně plnit své základní funkce, a proto je permanentní novinářská kritika jejich fungování veřejně prospěšnou službou. Skepse je v zásadě zdravý životní postoj, ovšem pouze v případě, že je podložena znalostí věci a myšlenkově i morálně nosnou argumentací. Ničím z této výbavy však pan Šulák ve svém článku „Orchi-děkan a špatná pověst nerozhodné univerzity“ nedisponuje.

Již na samém počátku svého komentáře se redaktor dopouští zjevného protimluvu. Svou nepřímou kritikou domnělé zbabělosti Čestmíra Číhalíka (... „po děkanovi lékařské fakulty se jakoby slehla zem“ ...) vzápětí sám vyvrací zprávou, že dotyčný musel z psychických důvodů podstoupit lékařské vyšetření. Děkan Číhalík se tedy neukryl před veřejností jak nám podsouvá autor, nýbrž se velmi pravděpodobně zhroutil a byl převezen do nemocnice. O pár řádků dále pan Šulák vyjadřuje své pochybnosti o tom, zda akademici v univerzitním a fakultním senátu jsou schopni činu, nebo jsou jejich senáty jen umrlými orgány. Důvodem k takovému nepodloženému výroku je zřejmě autorovo podezření, že univerzita se snaží celý politováníhodný případ zamést pod koberec. V tomto ohledu je autorova kritika naprosto předčasná, nesmyslná a v konečném důsledku zlá. Pokud vím, Lékařská fakulta i rektorka univerzity postupovaly naprosto legitimním i eticky velmi přijatelným způsobem. Situace byla posouzena příslušnými orgány a bylo přijato velmi lidské rozhodnutí, že o pravděpodobném odvolání pana děkana se roz-

hodne po jeho vystoupení před akademickým senátem fakulty. Tento, znovu opakuji, naprosto standardní a transparentní postup však pan Šulák považuje za „zcela skandální“ a vyčítá vedení univerzity že začalo celou záležitost „mížit... zřejmě proto, aby se problém vlekl a pozvolna usnul“. V tomto světle se obvinění univerzity z nerozhodnosti jeví jako absurdní a ničím nepodložené. Smutným vrcholem kritického rozkladu z pera pana Šuláka je kategoričtější tvrzení o špatné pověsti Univerzity Palackého. Protože tuto invektivu považují za bezprecedentní útok ne-li proti drtivé většině zaměstnanců i studentů UP, tak proti mě osobě, vyzývám autora, aby se stejnou lehkostí, s jakou vyřkl tento ortel, snesl přesvědčivé a empirické důkazy o této skutečnosti. V opačném případě ho žádám, aby jako redaktor nejvlivnějšího deníku v zemi vžil slova.

Na závěr chci uvést, že jsem schopen vést diskusi kultivovaným způsobem, vědomě jsem však ve svém článku přijal útočný tón a styl pana Šuláka. Jako mnoho obdivovatelů tolkienovské sagy mám i já sklon ostře oddělovat dobro a zlo. Ve smyslu uvedeném výše je způsob argumentace pana Šuláka lidsky nepřijatelný, eticky pochybný a ve svém důsledku zlý.

J. Miller, Ph.D., Katedra historie FF UP, t. č. Herzog August Bibliothek, Wolfenbüttel

O teorii a praxi na UP i jinde

Nedávno jsem se zúčastnil mezinárodní konference o pedagogických praxích, kterou uspořádala Katedra pedagogiky PdF MU v Brně. Maňák tam ve svém příspěvku navrhol, co všechno by učitelé vedoucí praxi svých budoucích kolegů na školách (odmítám termín fakultní škola, stačí cvičná) měli pro zlepšení výsledného efektu pedagogické praxe učinit. Především by bylo z jeho pohledu nezbytné zřídit pro ně na PdF středisko, na němž by povinně absolvovali další kurzy pedagogiky a psychologie, seznámili se s požadavky jednotlivých kateder na průběh praxe atd. Této akademické teorii všichni přikývovali.

Po několika jiných vystoupeních (např. doc. Šimoník svůj příspěvek pojal částečně statisticky a na číslech ukázal počet konferencí a seminářů k pedagogické praxi, z nichž vyšlo na desítky závěrů a doporučení, a konfrontoval tyto počty s tím, co se ve skutečné praxi uskutečnilo) jsem promluvil o realitě pedagogických praxí v našem regionu.

Konstatoval jsem, že znám učitele, kteří vedou praxi svých budoucích kolegů rádi, dobře a vedli by ji i zadarmo – prostě to cítí jako svou morální povinnost. Většinou však jsou už starší až staří a ubývá jich. Na druhou stranu však znám učitele, kteří za 50 Kč za rozborovou hodinu odmítají praxi vést (cituji slova jednoho p. ředitele olomoucké školy: „Za tuto částku neotvirá náš školník ani dveře tělocvičny.“ /To by totiž musel brát něco kolem 8 000 Kč měsíčně – a my to nabízíme učitelům!)). Tito učitelé se převážně rekrutují z řad mladé generace a pochopitelně jich přibývá, z čehož vyplývá, jak je těžké umístit naše posluchače na praxi v Olomouckém kraji. A pokud jde o povinnost vzdělávat se kvůli vedení praxi, to odmítají všichni – asi by si to museli zaplatit, přišli by o volný čas a být zkoušen nikdo nechce.

Nekriticky konstatuji – sklídl jsem potlesk a všichni se rázem rozhovořili o podobných zkušenostech. Tento příklad mi však slouží jen jako úvod k tomu, abych ukázal na naprosté odtržení teorie některých akademických pracovníků od skutečnosti všedního dne.

Všichni víme, že od 1. března 2004 platí nová mzdová tabulka UP. A jako rektori konstatovali, že došlo k snad největšímu nárůstu prostředků pro VŠ od roku 1990 a poděkovali MŠMT ČR, i já upřímně děkuji za to, že se zvýšily tarifní mzdy. Ale...

Dokončení na str. 7

Stanovisko k článku „Rovnocenné podmínky jsou jen heslo“ (ŽUP č. 18)

Na prvním místě je třeba vyjádřit chápající porozumění situaci i pocitům autorky textu a mrzí mne, že taková situace vůbec nastala jak obecně, tak v souvislosti s činností naší katedry. Zcela jistě by měla být vyjádřena i přímá omluva, ta by však měla být vyslovena především viníkem – ten je zde bohužel nejasný, neboť vše působí dojmem nedostatečné souhry více činitelů – včetně studentů samotných. Nejvýznamnější by však měla být opatření, aby se podobné situace neopakovaly.

Popisovanou situaci jsem projednal s příslušným pedagogem. V popisu průběhu setkání se jeho informace převážně shodovaly s textem, významné rozdíly však byly ve výkladu celé situace i v uvedení širšího kontextu, do kterého byla zasazena (autorka textu jej zřejmě nemohla znát). Dle uvedeného pedagoga se ještě nemělo jednat v popisované situaci o přednášku Filmové tvorby, ale o předběžnou schůzku zájemců o tento předmět. Zde měli být seznámeni s podmínkami účasti, zejména s nutností limitovat počet účastníků jen na přijatelný počet, včetně dodržení potřebného poměru obou pohlaví. Tato kritéria jsou podmínkou realizace určitých výukových procesů. Nemělo se údajně jednat o již zapsané studenty, protože daný předmět ještě neměl být v aktivní nabídce STAGU (to se mělo stát až po proběhlé informační schůzce). Zápis do tohoto předmětu neměl být tedy před uvedenou schůzkou realizovatelný. Tím, že přesto došlo k zápisu, zřejmě bez znalosti potřebných informací o omezujících činitelích, vytvořila se nepřiměřeně velká studijní skupina.

Potřebné vymezení informací byly uvedeny na nástěnkách katedry (od ledna), včetně upozornění studentům, aby realnost zářezů do výuky předmětu C předem konzultovali s příslušným vyučujícím (od srpna). Obecně jsme předpokládali, že studenti vědí, že se jedná o podmíněčně realizovatelné předměty a sami se budou zajímat o podrobnější informace.

Narušení toku informací, daný jak malou aktivitou studentů, tak zřejmě nedostatečnou formou prezentace informací (vzhledem k pasivitě studentů), vedl ke vzniku popisované problematické situace. Vznik

nepřiměřeně velké studijní skupiny pak již bylo nutno řešit způsobem, který nemohl být optimální pro všechny.

Jedním z těchto způsobů bylo i zmiňované „losování“ a z toho odvozené výroky, vztahující se k nerovnosti pohlaví (u chlapců nebylo losování vzhledem k počtu potřebné), jsou poněkud zavádějící, nepostihují podstatu věci. Podmínky dané výuky nezbytně vyžadovaly provést redukci počtu zájemců a zároveň vytvořit vhodnou skladbu obou pohlaví. Alternativou by bylo pouze zrušení výuky jako celku. V tomto směru se tedy losování zdá jako relativně demokratická forma výběru. Jeho „nevhodnost“ spočívala především v tom, že vytvořila skupinu vyřazených, se všemi nepříznivými důsledky. To by ale přinesl i jakýkoliv jiný způsob redukce počtu zájemců. Nemohu vyloučit, že autorka očekávala v dané situaci více empatie a sociální senzitivitu od zmíněného pedagoga. Jeho polehčující okolnosti by snad mohlo být to, že se v tu chvíli sám nacházel v nelehké situaci – bez možnosti řešení, které by bylo pro všechny přijatelné.

Generalizace z vlastního výkladu a hodnocení popisované situace na znevažující hodnocení činnosti (včetně přípravy učitelů) celé Pedagogické fakulty se již jeví jako nepřiměřená a věcně nezdůvodněná – zde bychom naopak očekávali omluvu my. To samozřejmě nic nemění na závažnosti tvrzení autorky textu, která koresponduje se skutečným průběhem.

Závěrem snad lze konstatovat, že nelze zmíněného pedagoga pokládat za původce vzniklého problému, ten v podstatě konal, jak vzniklá situace vyžadovala konat, snad jen mohl konat s větší empatií. Ještě méně je oprávněná negativní hodnotící generalizace z této události na stav celé fakulty. Základ problému byl v podstatě dán tím, že potřebné informace nebyly včas získány žádoucími adresáty. Je věcí diskuse, jakou míru větší či jiné aktivity měly zúčastněné strany projevít. Pro budoucnost je to však důležitá zkušenost, ze které lze vyvodit dostatečně účinná opatření.

Doc. J. Konečný, CSc., vedoucí Katedry psychologie a patopsychologie PdF UP

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /XIX/

* * *

„Tady jste, pane Veselý,“ řekl Berka tak nezáživně, jak jen to bylo možné. Streit si nemohl nevšimnout, jak rychle se tu všechny vztahy změnilly. Dříve byl Veselý jistě ještě *pan kolega*, nyní oslovení pane kolegou odpadlo.

Oba se pozdravili.

„Nemáte snad nic proti,“ pokračoval Berka poté, co se všichni posadili, „když se profesor Streit naši malé rozmluvy zúčastní. V této záležitosti jsem se totiž domlouval s ním.“

„Máte na mysli otázku vašeho nástupnictví?“ Veselý byl klid sám.

„Přesně tak,“ ujistil ho Berka. „Jak určitě víte, upřednostňoval jsem dlouho dr. Heimanna jako vedoucího našeho výzkumného pracoviště. Nyní ale, jak bych to řekl...?“ Podle Streita si Berka vedl skvěle, Veselý se však nenechal natchytat. Na zlomek sekundy se mu zdálo, jako by chtěl Veselý něco říct, vyhrknout, co ví: *Že je to pravda, Heimann zpronevěřil peníze*. Měl se však na pozor. „Nyní,“ také Berka se nenechal zmást, „je ale toto řešení nejnovějšími událostmi vyloučeno. Takže až budu děkanátu doporučovat svého nástupce, budu se muset rozhodnout mezi vámi a dr. Vondráčkem, jako zbývajícími habilitovanými vědci.“

Mlčení. První kolo vyhrál jednoznačně Veselý.

„Z mého pohledu, a nyní mluvím zcela otevřeně, jste schopnější pedagog. Dr. Vondráček má zato lepší vědecký profil. Doslechl jsem se ale, že hodláte v blízké době publikovat. Je vám přeci jasné, že bych na svém místě viděl raději literárního vědce než lingvistu. S odpovídající prací a při vašich pedagogických schopnostech by mé doporučení jednoznačně hovořilo ve váš prospěch.“

„Už rozumím, pane profesore, vy chcete vědět, na čem pracuji?“

„To je definitivně můj poslední semestr ve funkci vedoucího katedry,“ řekl Berka rozhodně, „čas tedy kvapí. Pokud máte zájem o mé nástupnictví, pane Veselý, potom *musím* vědět, na čem pracujete.“

„Chápu. Nejedná se vlastně o čistě literárně-vědecké téma, ale má publikace přesto vzbudí pozornost. Mám originální dopisy korunního prince Rudolfa, ze kterých jednoznačně vyplývá, že byl zavražděn, a sice na příkaz císařského domu.“

„To je přeci fantastické!“ snažil se Berka, aby to vyznělo tak užasle a překvapeně, jak jen to bylo možné, „jak jste se k nim dostal?“

„Čistě náhodou, koupil jsem je velmi výhodně v antikvariátu v Univerzitní. Jistě, ještě je samozřejmě nutné udělat hodně editorské práce. V této publikaci pak budu detailně zkoumat, jaký vliv měla legenda o sebevraždě na rakouskou a také na moravskou německy psanou literaturu.“

(Pokračování příště.)

76

„Proč? Za pokus to přece stálo!“

„Policie podezřívá Heimanna.“

„Slyšela jsem o tom. Ale tu souvislost teď nějak pořádně nechápu.“

„Pokud někdo naráží na sebevraždu, chce za normálních okolností od sebe odvrátit podezření. To byl také první závěr policie. Eva zavraždila Hermanna. Já jsem na to přišel a z pomsty zabiju Evu. A pak, aby ze mě spadlo podezření, zinscenuji celý čin jako sebevraždu.“

„Ani náhodou si nemyslím, Roberte, že jsi to byl ty, ale doposud je to ta nejnehodnověrnější varianta.“

„Já vím. Proto policie pořád ještě nevydala Hermannovo tělo. Ale nejbližším podezřelým je pro policii Heimann.“

„Správně. O něm jsme se ještě vůbec nebavili.“

„Já si taky nemyslím, že to byl on. Ale vezměme to krok za krokem. Prvně nemá Heimann na oba dny žádné alibi. Měl by tedy taky důvod snažit se od sebe odvrátit podezření. Mohla by teď sice teoreticky existovat možnost, že by policie věřila v sebevraždu, ale pak by ta záležitost byla tak jako tak pro vraha vyřízená. V tomto smyslu to stálo za pokus, jak ty říkáš, ale to je přece velmi teoretické.“

„Proč tedy pak vrah Evu pověsil?“

„Aby shodil podezření na Heimanna.“

„Nebo na tebe.“

„Nebo na mě, správně. Až na to, že Heimann byl ještě navíc usvědčen z falšování souborů.“

„Jakých souborů?“ chtěla vědět Karin.

Streit řekl Karin o zfalšovaných excelových souborech. Protože o tom věděl Pavel, dostane se ta historka stejně dříve nebo později do oběhu, řekl si Streit. O Heimannově doznání se však nezmínil. V tom nechtěl předejít Berkovo rozhodnutí.

„Heimann tedy zpronevěřil peníze,“ vykřikla Karin, „to k němu pasuje.“

„Ne,“ řekl Streit, „totiž: kdo říká, že soubory zfalšoval Heimann?“

„To je přece nad slunce jasné.“

„To si ale mohl myslet také vrah, a právě proto soubory zfalšoval. Aby tím Heimanna zatížil.“

„Ale to ještě nic nedokazuje. Jestli Heimann peníze nezpronevěřil, pak ho přece ty soubory neuvědomuji.“

„Ale ano, Karin. Je zodpovědný za vyučování. I kdyby se mu podařilo dokázat, že žádné peníze nezpronevěřil, musel by pořád ještě vysvětlit, co dělají v jeho

73

Diskuse, názory, ohlasy

O teorii a praxi ...

Tabulku jsem zkoumal a srovnával. Např.: Celkové zvýšení dotace pro UP je asi 16 %, z toho normativ na studenta je zvýšen o 10 %. Jistě jsem nebyl sám, kdo si řekl, že zvýšení mezd by mělo být někde mezi těmito procenty. Rekněme 12 %. A samozřejmě od ledna, neboť na to UP dostala prostředky. Přátelé, byla to teorie.

Při jednání VOS s vedením UP jsme se od pana kvestora dozvěděli, že se zvýšily odpisy, takže na jedné straně došlo k navýšení dotace, na druhé chce stát po UP o cca 52 miliónů Kč více na odvodech, takže celkové navýšení je asi o 45 miliónů Kč.

Dále nám bylo sděleno, že námi požadované navýšení by doslova pohřbilo Lékařskou fakultu, o Právnické ani nemluvě. A vedení FF požaduje nulové navýšení tarifů, zvýšenou částku dát do pohyblivých složek. Z toho vidíte, že jsme nakonec dosáhli kompromisního řešení, neboť se podařilo – sice méně, ale podařilo, zvýšit tarify. To je realita.

Dle mého názoru však na UP existuje i rozpor mezi realitou a realitou, což je jev zajímavý i v účetnictví. Dotace byla přidělena na celý rok – o tom nikdo nepochybuje. Ale nikdo nám nedokáže vysvětlit, proč nelze zvýšit mzdy už od ledna, tj. doplatit je se zpětnou platností. Znamená to, že letos na každém profesorovi UP v tarifech ušetří 1 880 Kč, na

každém docentovi 2 340 Kč a na každém odborném asistentovi 2 680 Kč. (Vše počítáno v nejvyšším stupni.) Řekl bych, že to je skutečně příklad dobrého hospodaření se státní dotací, protože prostředky na mzdy se pak mohou investovat např. do nyní tolik diskutovaných centrálních jednotek UP.

Ten největší rozpor mezi slovem a činem jsem si nechal na konec. Srovnávat se má jen srovnatelné, nebudu tedy naše platy přirovnávat k poslaneckým či senátorským – tolik odpovědnosti neneseme, byť zodpovědnosti máme rozhodně více (viz doc. Čihálik). Budu srovnávat nás a pedagogy základních škol.

Plat má být i motivující. Už dříve jsem napsal, že je třeba, aby i na UP přišla „nová krev“ – tedy mladí učitelé. V minulém článku jsem napsal, že absolvent učitelství je zařazen do 12. platové třídy. Vedení UP tedy také chce, aby nastoupili ti nejlepší, např. čerstvě dostudovaní absolventi. Co jim kromě termínované pracovní smlouvy může nabídnout? Vysokou prestiž profese, práci s mladými a chytrými lidmi – to bezesporu. A za zamyšlení to stojí. Pokud jde o plat – v prvním roce o 860 Kč více, než na ZŠ. To je skutečnost a nepopíratelná, pokud člověk čte jen první řádky. Čte-li dále, pak zjistíte, že už po šesti letech jste na tom o 190 Kč hůře – jestliže jste prošli dalšími konkurzy. A jestliže si po večerech najdete čas (učíte-li

Dokončení ze str. 6

18 hod. týdně, pak to jinak nejde) a zlepšíte-li si kvalifikaci o Ph.D., je možno ocenit i to, že máte v nejvyšším stupni o 380 Kč hrubého více, než Mgr. na ZŠ. Ale žádná naděje na další platy, na příspěvky od FKSP, obědy za 10–12 Kč, snad jen osobní příspěvek by mohl rozhodovat, protože ten skutečně na některých školách nemají (ale to je tak půl na půl).

Když jsem se těmito argumenty snažil pohnout vedení UP na AS UP k adekvátnímu řešení (snad bychom skutečně měli vzhledem k požadavkům na vysokoškolskou výuku mít odpovídající platy, např. o 10 % více, než učitelé ZŠ – srovnáme to opět se státem schválenou tabulkou, kde by odborný asistent měl být ve 13. platové třídě, kde je plat v nejvyšším stupni 20 390 Kč, což je o 1 220 Kč více, než v tabulkách UP), bylo mi jinými slovy dáno najevo, že vedení UP si uvědomuje tento, pro UP tristní, vztah, ale nic s ním nemůže udělat.

A tak i vedení UP slovy proklamuje prestiž povolání vysokoškolského učitele, touží po mladých odbornících, říká, co od nich očekává (a není toho málo), ale v praxi je odměňuje na úrovni učitelů ZŠ. V praxi to ale také znamená, že lidský potenciál na UP bude stárnout a jeho úroveň asi půjde dolů. A od stárnutí je (a to nejen u lidí) ke smrti velmi blízko.

PaedDr. V. Klopal, předseda Koordináční odborové rady

Oprava

V minulém čísle Žurnálu UP (č. 19) byla v textu Možnosti studia v kombinované formě na UP pro akademický rok 2004/2005 uveřejněna v této době již nepřesná informace týkající se akreditace některých oborů na CMTF UP. Jak bylo redakci dodatečně sděleno, akreditace oboru Charitativní a sociální práce byla již prodloužena do června 2006, obor Křesťanská výchova je akreditován do dubna 2008.

-red-

Za maily přehlednější

Ne každý zaměstnanec UP ví, že k adrese obvyklé a pro „cizince“ složité, která vypadá třeba takto novakpe@tunw.upol.cz, je možné si na vyžádání u svého správce zřídit i tzv. „alias“. Ve skutečnosti nejde o nový emailový účet, ale pouze o nové jméno k účtu dosavadnímu, ten zůstane samozřejmě zachován. Asi jste si už všimli, že všechny velké a slušné firmy dodržují konvenci, která vypadá takto: křestní jméno, tečka, příjmení, zavináč, emailové jméno firmy (tj. internetová doména firmy). Znáte-li např. jménem redaktorku z ČT Veronikou Sedláčková-

vou, snadno jí můžete napsat na mail veronika.sedlackova@czech-tv.cz. V případě UP Olomouc bude tedy jednoduchá adresa našeho fiktivního pana Petra Nováka vypadat takto: petr.novak@upol.cz. Znáte-li celé jméno, můžete napsat mailovou adresu, aniž byste ji museli složité hledat kdesi na internetu nebo přemýšlet, z které fakulty adresát je. A podíváte-li se na webových stránkách Katedry informatiky, zjistíte, že tuto přehlednou adresu tam již používají všichni.

michal.rusek@upol.cz

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /XIX/

účetnictví falšované soubory. Nevyhnutelně by mu zůstalo na krku viset podezření, že měl aspoň v plánu ty peníze zpronevřit.

„To je jasné. Ale proč se tak bráníš možnosti, že by vrahem byl Heilmann? Dokážu si dost dobře představit, že ty peníze zpronevěřil. Hermann Rosenbaum na to mohl přijít, no a ten zbytek – jak už jsme říkali.“

„Ne. Heilmann ty soubory nezfalšoval. Nehledě na to, neměl Hermann potřebné počítačové znalosti, aby vystopoval nějaký zfalšovaný excelový soubor.“

„Po všech těch tvých předchozích možná bys vlastně měl vzít v úvahu i zásadní možnost této varianty.“

„Možná,“ řekl Streit. Věděl sice, že Heilmann ty soubory s definitivní platností nezfalšoval, ale věděl taky, že Heilmann zpronevěřil peníze. Nevěřil tomu, ale možná se Hermann dostal opravdu Heilmannovi na stopu. Ale až už tomu bylo jakkoli, zůstala v každém případě nezodpovězená otázka, proč byly Hermannovy soubory smazány. To nedávalo smysl. Svést se stopy? To by bylo samozřejmě možné. Přesto ale položil Karin právě tuto otázku.

„Proč byly smazány Hermannovy soubory? To já nevím. Možná to měl být pokus o odvedení pozornosti. A sice dost neohrabaný. Po tom všem, co jsi mi dnes odpoledne řekl a ukázal, byl výzkum pana profesora Rosenbauma bezcenný. Tedy: kdo by byl tak blbý a bral tyhle dopisy vážně? Možná že Hermann Rosenbaum ty soubory smazal dokonce sám.“

Karinina poznámka zasáhla Streita jako blesk. „To je přesně ono!“ vykřikl a rozrušeně zamával na číšníka prázdnou sklenici.

„Co se děje?“ chtěla Karin vědět.

„Já jsem měl celou dobu pravdu,“ řekl Streit rozjařeně, „jenom nesouhlasil můj úhel pohledu. Teď už vím, kdo Hermann zavraždil!“ Streit se na Karin smál a vyplil opět naráz celé pivo.

„No a?“

„Karin, ty jsi génus. Nemůžu ti to zatím říct, protože mi ještě chybí jeden důkaz, ale vím to jistě,“ jásal. „Zaplatíme. Zítra mám před sebou náročný den. Nejdřív si budu muset promluvit s Berkou!“

„S Berkou?“ zeptala se nevěřícně Karin.

„Ano, s Berkou. Ale neměj strach, on to nebyl,“ smál se Robert. Podal číšníkovu dvoustovku s tím, že to je dobře, a vstal. To je tedy nadmíru velkorysý, pomyslela si Karin, která pochopila, že už se Streitem dnes nic nebude.

Pátek 20.

Robert nespál dobře. Počáteční radost z toho, že našel Hermannova vraha, ustupovala čím dál víc zlosti nad tím nesmyslným činem. Dlouho jen tak ležel a když konečně usnul, viděl sám sebe jako vraha Rudolfa a Mary.

Budík ho pak konečně v šest hodin vysvobodil. Streit se osvěžil, dal si kávu a ještě jednou nahlédl do svých podkladů. O půl osmé pak zavolal Berkovi a následně Ulrice. Pokud všechno dobře dopadne, pomyslel si, můžu se ještě dnes vydat na zpáteční cestu. Berka mu slibil, že se ještě před jejich rozhovorem postará o formality ohledně převozu těla.

„Dobře,“ řekl Berka, „pokusím se o to.“

„To vyjde,“ povzbuzoval ho Streit, „ale teď ještě jednu úplně jinou věc, jen pro úplnost. Říká vám, pane profesore, něco název *Reichssender II meldet*.“

„Ale ano, to je román, ale nestojí za nic.“

„Ten dojem jsem měl také,“ souhlasil Streit.

„Vy tu knihu znáte?“

„Jen zběžně. Myslím, že Hermann považoval autora za padělatele Rudolfových dopisů na rozloučenou. Je to možné?“

„Ale jistě,“ zvolal Berka, „to je dokonce dost dobře možné. Víte, pane kolego, autor této knihy se jmenuje Kurt Loando, respektive se původně jmenoval Leopold Pospischil. Pocházel tady z okolí a myslím jen na nesmysly, okultismus a co já vím. No a někdy ve třicátých letech dal do brněnských novin inzerát, že má k dispozici materiály, které vysvětlují okolnosti Rudolfovy smrti.“

„No a?“

Berka se smál. „Ale neměl vůbec nic. Víím to přesně, protože ho tenkrát navštívil můj otec. Ze zvědavosti, ne proto, že by skutečně věřil, že jsou ty materiály pravé. Ale třeba dostal Loando taky jenom strach. Vlastně to byl jen neškodný pisálek.“ „Tak to by vysvětlilo původ těch dopisů. Tenhle Loando je skutečně zfalšoval, potom se ale zalekl. A celý ten krám skončil někde na půdě, až byl konečně v průběhu nějaké úklidové akce prodán do antikvariátu.“

„Je to tragédie,“ řekl Berka hořce, „když si člověk pomyslí, že byl Hermann zavražděn kvůli nějakému starému smeti.“

Robert mlčky přikývl a podíval se na hodinky. „Vlastně musí každou chvíli přijít,“ obrátil se na Berku. Skutečně se právě v tom okamžiku ozvalo zaklepaní. Obě profesory si vyměnili krátký souhlasný pohled. „Dále,“ zavolal Berka. Dveře se otevřely.

74

75

Fejeton

Není ples jako ples

Letošní rok se plesy jen hemžily. Dámy se zdobily a odívaly do elegantních rób, pánové leštily černé polobotky. Poté se společně ruku v ruce míhali po dřevěném parketu vlnice se do rytmů přicházejících z pódia. Na plese člověk protančí nejedny střevíce. Někdy v těch prošlapaných dojde až domů, jindy si až doma uvědomí, že střevíce nemá. Nejsou boty jako boty.

Na plese obvykle hraje několikačlenná kapela, která svými texty vzpomíná na doby minulé. Starší generace je ve svém hudebním žvilvu. Mladší kupodivu také, protože retro je in. To je ta „kulturnější“ stránka plesu. Nedaleko hlavního sálu však obvykle bývá malý salónek. A ten se svým stylem zásadně liší. Pod nápojem drum „n“ base řinčí okenní tabulky. Upravené divčí účesy již nejsou upravené, jako ve větru poletují jednotlivé pramínky. Tančí se bosky. Nehledě na oka, která se na punčochách probouzejí. Není totiž hudba jako hudba.

V okamžiku, kdy se ples přenesl do své druhé půli, přichází na pódium hostesky. Tombola bude. Jedna z dívek točí klikou bubnu plného drobných lístků, ta druhá, o něco hezčí, rozhoduje o tom, kdo bude oceněn. To její ruka tahá z osudí a její červená ústa vyřknou ortel. Navštěvníci v danou chvíli ztuhnou, zkoprní a čekají, zdali jsou to oni, na něž se usmálo štěstí. Na dlouhém stole pod jevištěm jsou vyskládány dary. Někdo vyhraje deštník od České spořitelny, jiný krásně vyuzené selátko. Každá z radostí je jiná. Je to asi proto, že není dar jako dar.

I samotné plesy se od sebe dosti zřetelně liší. Na některých navštěvníci sedí, pijí, tančí, pijí, povídají si a pijí. Na jiných propuká bouřlivý ohňostroj, hraje se divadlo, zpívá se, promítá se, veselí se a plesající odcházejí domů s příjemným pocitem a rozhodnutím, že si tento ples v příštím roce určitě zopakují. Na závěr tedy ještě dodávám, že není ples jako ples. A s radostí plesejme.

R. Horáková

Rekreoflám 2004

► Rekreoflám 2004 se letos nesl v duchu Divokého západu, s hlavním titulem TEN(TO)KRÁT NA ZÁPADĚ. Promítaly se filmy vytvořené studenty, hrálo se divadlo. Letos poprvé přispěli do programu i sami kantori – natočili půvabný snímek. Pořádající třetí ročník Katedry rekreologie FTK UP vystupoval po celou dobu plesu v kostýmech barových a kankánových tanečnic, kovbojů.

Text a foto -rh-

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

23. BŘEZNA

Doc. R. Bělohlávek, Dr., Ph.D., Mgr. T. Funioková: **Fuzzy tolerance a související struktury.** Seminář z univerzální algebry a uspořádaných množin. PříF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 301, 13 hod.

Prof. J. Andres, CSc., (PříF UP): **Kontinuační princip pro fraktály.** Seminář z diferenciálních rovnic. PříF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.

24. BŘEZNA

Beseda s A. J. Liehmem. Uvede šéfredaktor Listů Mgr. V. Burian. Kavárna Muzea umění, 16 hod.

RNDr. Z. Hradílek, Ph.D. (PříF UP): **Barvy Islandu – černá, bílá, zelená aneb 5 dobrých důvodů k podzimní návštěvě ostrova.** Přednáška. PříF UP, Sletchitelů 11, velký přednáškový sál (č. 501), 16.30 hod.

25. BŘEZNA

Uwaga! Rock for people, Vypsání fixa + special guest: skupina Hey (Polsko). U-klub, 20 hod.

26. BŘEZNA

Tradiční a netradiční formy výuky českého jazyka a současné školy. Seminář. PdF UP.

27. BŘEZNA

V. Vejdovského olomoucký vědecký den. Pořádá Oční klinika LF UP pořádá z pověření České oftalmologické společnosti. Právnická fakulta UP, 8.30 hod.

Základy moderní diagnostiky a léčby diabetu. Ošetrovatelská péče a edukace pacienta. Vzdělávací kurz. Pořádá NLRC při Ústavu teorie a praxe ošetrovatelství. Místo: učebna Ústavu teorie a praxe ošetrovatelství a jednotlivá pracoviště FN Olomouc.

-red-